

รายงานฉบับที่ หนึ่ง ของคณะอนุกรรมการกำกับ สนับสนุน และเชื่อมโยงกระบวนการสมัชชาสุขภาพ

คณะอนุกรรมการกำกับ สนับสนุน และเชื่อมโยงกระบวนการสมัชชาสุขภาพ ได้มีการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๔ ประเด็นการสร้างโอกาสในเศรษฐกิจสูงวัย (Creating opportunity for Silver economy) เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ โดยมี ผศ.ดร.วีระศักดิ์ พุทธาศรี เป็นประธาน มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๒๓๖ คน มีผู้ให้ความเห็น จำนวน ๒๑ คน

ในที่สุดที่ประชุมมีมติเห็นควรเสนอต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๘ ให้รับรองมติประกอบระเบียบวาระเพื่อพิจารณาต่างๆ ดังต่อไปนี้

ระเบียบวาระที่ ๗ เรื่องเพื่อพิจารณา

๗.๑ ประเด็นการสร้างโอกาสในเศรษฐกิจสูงวัย (Creating opportunity for Silver economy)
มีมติ ๑ ฉบับ ตามที่ปรับแก้

โดยมีรายละเอียดขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

คณะทำงานพัฒนาประเด็นการสร้างโอกาสในเศรษฐกิจสูงวัย (Creating opportunity for Silver economy) โดยมีนางสาววรรณ พลิกามิน เป็นประธานฯ ได้จัดกระบวนการรับฟังความเห็น พัฒนาเอกสาร ทั้งในระดับพื้นที่และส่วนกลางมีรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

กระบวนการในระดับพื้นที่

สนับสนุนการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายระดับพื้นที่ โดยเครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดพะเยาภายใต้การดำเนินงานของเครือข่ายสร้างบ้านแปงเมืองพะเยา ให้เป็นจังหวัดนำร่องในการพัฒนานโยบายสาธารณะระดับพื้นที่ว่าด้วยประเด็น “การสร้างโอกาสในเศรษฐกิจสูงวัยจังหวัดพะเยา (silver economy)” ร่วมกันพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย คู่ขนานเพื่อประกอบเป็นส่วนหนึ่งของข้อเสนอในการขับเคลื่อนระดับชาติ

มีเป้าหมายคือสร้างพะเยา เมืองแห่งโอกาสสำหรับผู้สูงวัย" ซึ่งผู้สูงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณค่าและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเต็มศักยภาพ” ให้ทุกภาคีเครือข่ายในจังหวัดพะเยาที่จะร่วมกันขับเคลื่อนการสร้างรายได้ของผู้สูงวัย เน้นกลุ่มวัยทั้งก่อนสูงวัยและผู้สูงวัย ๖๐ ปีขึ้นไป ผ่านการจ้างงาน สร้างสินค้าและผลิตภัณฑ์ สร้างอาชีพ ส่งเสริมการเข้าถึงสินค้าและบริการ การออกมาตรการที่ก่อให้เกิดรายได้ สร้างความมั่นคงสำหรับการดำรงชีวิตที่มีความสุขอย่างยั่งยืน

กระบวนการส่วนกลาง

มีการจัดประชุมคณะทำงานพัฒนาประเด็นการสร้างโอกาสในเศรษฐกิจสูงวัยจำนวน ๔ ครั้ง เพื่อวางเป้าหมายการดำเนินงาน การยกร่างเนื้อหา กรอบเป้าหมายการดำเนินงาน การวิเคราะห์ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง การยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย รวมถึงการพิจารณาความก้าวหน้าการดำเนินงานทั้งในพื้นที่และส่วนกลาง

วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘ จัดเวทีถกแถลงเชิงนโยบาย ‘ร่วมกันคิดค้นและออกแบบเศรษฐกิจ อาชีพและรายได้ เมื่อคนไทยเข้าสู่สังคมสูงวัย’ ณ โรงแรมแกรนด์ริชมอนด์ นนทบุรี โดยมีกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) จากหลากหลายหน่วยงานภาคีเครือข่าย จำนวน ๘๖ คน เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางในการออกแบบนวัตกรรมต่อกองและขอบเขตประเด็นนโยบายสาธารณะเศรษฐกิจสูงวัย

วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๘ จัดเวทีรับฟังความเห็นระดับประเทศ ประเด็นการสร้างโอกาสในเศรษฐกิจสูงวัย (Creating Opportunities in the Silver Economy) ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ หลักสี่ กรุงเทพฯ โดยมีคณะทำงานฯ สมาชิกสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ผู้แทนหน่วยงานภาคียุทธศาสตร์ภาควิชาการ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการและภาคประชาสังคม รวมถึงผู้แทนสมัชชาสุขภาพจังหวัด และกรรมการเขตสุขภาพเพื่อประชาชน (กขป.) ทั่วประเทศเข้าร่วม เข้าร่วมจำนวน ๖๗ คน และผ่านระบบออนไลน์ ๒๙๗ คน/เครือข่าย

การสร้างโอกาสในเศรษฐกิจสูงวัย (Creating Opportunities in the Silver Economy)

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่สิบแปด ได้พิจารณารายงานการพัฒนานโยบายสาธารณะ เรื่อง การสร้างโอกาสในเศรษฐกิจสูงวัย (Creating Opportunities in the Silver Economy)^๑

ตระหนักว่า ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็ว จากอัตราการเกิดที่ลดลงและการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุ โดยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของไทยส่งผลให้ประเทศไทยเข้าสู่ “สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์” ตั้งแต่ปี ๒๕๖๖ (ประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งหมด) และคาดว่าจะเข้าสู่การเป็น “สังคมสูงวัยระดับสุดยอด” ในปี ๒๕๗๖ (ประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๒๘ ของประชากรทั้งหมด) ในขณะที่สัดส่วนวัยแรงงานจะลดเหลือเพียงร้อยละ ๕๘ และวัยเด็กเหลือเพียงร้อยละ ๑๔ ซึ่งแม้ว่าการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

เห็นว่า การเข้าสู่สังคมสูงวัยยังเป็นโอกาสในการเกิดระบบเศรษฐกิจใหม่ในลักษณะ “เศรษฐกิจสูงวัย หรือ Silver Economy” ซึ่งหมายถึง ระบบเศรษฐกิจที่สร้างมูลค่าจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ โดยมองผู้สูงอายุทั้งในฐานะผู้บริโภคสินค้าและบริการ และในฐานะผู้ผลิตจากการเป็นแรงงานหรือผู้ประกอบการ บนฐานภูมิปัญญาและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งจะช่วยสร้างโอกาสให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพผ่านการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ และนำไปสู่การลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของภาครัฐในระยะยาว

ชื่นชมว่า ทุกภาคส่วนเห็นถึงความสำคัญ และมีการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัยในทุกมิติและทุกกลุ่มวัยอย่างเป็นระบบ อาทิ การพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคมผ่านการมีกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) การพัฒนาระบบดูแลระยะยาว (long-term care) และการออกแบบอารยสถาปัตย์ (universal design) อีกทั้งได้กำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ที่สำคัญของประเทศผ่านยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตและพลังทางสังคม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับที่ ๑๓ ที่มุ่งเน้นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม แผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๘๐) ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ รวมถึงแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) ที่สะท้อนวิสัยทัศน์ในการดูแลผู้สูงอายุอย่างรอบด้าน

^๑ เอกสารสมัชชาสุขภาพ ๑๘ / หลัก ๑

ชื่นชม ความมุ่งมั่นของหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่มุ่งขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อส่งเสริมและยกระดับศักยภาพ และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

หวังใยว่า แม้จะมีความพยายามอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุ รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ แต่ยังคงมีความท้าทายหลายประการต่อการสร้างโอกาสในเศรษฐกิจสูงวัย โดยเฉพาะในมิติของการสร้างศักยภาพของผู้สูงอายุให้คงอยู่ในตลาดแรงงานและมีรายได้เพียงพอ การเข้าถึงสินค้าและบริการที่เป็นธรรม การสร้างระบบนิเวศที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ รวมถึงการสื่อสารต่อสาธารณะเพื่อให้เห็นโอกาสและเกิดการร่วมขับเคลื่อนในเศรษฐกิจสูงวัยอย่างแท้จริง

เห็นว่า การที่ประเทศไทยเป็นสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์และกำลังก้าวสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอดในอนาคตอันใกล้เป็นทั้งความท้าทายและโอกาสที่สำคัญของประเทศ ดังนั้น เพื่อใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของไทย การขับเคลื่อนเศรษฐกิจสูงวัยอย่างจริงจังจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งต้องอาศัยการสร้างความร่วมมือจากทุกกลุ่มวัยและทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ เพื่อมุ่งสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ทั้งในฐานะผู้บริโภคสินค้าและบริการ และในฐานะแรงงาน หรือผู้ประกอบการ

จึงเห็นชอบต่อกรอบทิศทางนโยบาย (Policy Statement) ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของไทยนำมาซึ่งความท้าทายต่อการขาดแคลนประชากรวัยแรงงานและความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางความท้าทายยังสามารถ “สร้างโอกาสในเศรษฐกิจสูงวัย (Creating Opportunities in the Silver Economy)” ที่จะพลิกโฉมผู้สูงอายุจากกลุ่มเปราะบางให้กลายเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ ทั้งในฐานะผู้บริโภคสินค้าและบริการ และในฐานะแรงงาน หรือผู้ประกอบการ ดังนั้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในระบบเศรษฐกิจสูงวัยอย่างเต็มศักยภาพ และมีสุขภาวะที่ดี แนวนโยบายจึงจะมุ่งเน้นการสร้างโอกาสและการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุให้คงอยู่ในตลาดแรงงานและมีรายได้เพียงพอ การสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงสินค้าและบริการที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ การสร้างระบบนิเวศที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ^๒ รวมทั้งการสื่อสารเพื่อสร้างพลังขับเคลื่อนในเศรษฐกิจสูงวัย ทั้งนี้ การขับเคลื่อนแนวนโยบายดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและทุกกลุ่มวัย เพื่อนำไปสู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างแท้จริง ตลอดจนการสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะยาวต่อไป

^๒ การสร้างระบบนิเวศที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ หมายถึง การพัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม

โดยมีสาระสำคัญประกอบกรอบทิศทางนโยบาย ดังนี้

ส่วนที่ ๑ : การสร้างโอกาสและการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุให้คงอยู่ในตลาดแรงงานและมีรายได้เพียงพอ

๑.๑ การเร่งจัดทำข้อเสนอในการปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของผู้สูงอายุที่เน้นการบูรณาการการทำงานร่วมกัน เช่น พ.ร.บ. คุ่มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ร.บ. ผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ พ.ร.บ. ประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. และร่าง พ.ร.บ. คุ่มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดย (๑) ปรับเงื่อนไขและสร้างแรงจูงใจที่ช่วยส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน มีการจ้างงานผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น โดยคำนึงถึงศักยภาพที่มีอยู่มากกว่าข้อจำกัดด้านอายุหรือสภาพร่างกาย เพื่อสนับสนุนให้ผู้สูงอายุยังคงอยู่ในตลาดงาน และ (๒) ส่งเสริมให้แรงงานสูงอายุสามารถเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ และมาตรฐานการคุ้มครองที่จำเป็นในการประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง

๑.๒ การสนับสนุนแนวคิดอาชีพที่สอง (second job) และการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุคงอยู่ในตลาดงาน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุสามารถประกอบอาชีพต่อไป โดย (๑) ส่งเสริมการฝึกอบรม reskill/upskill/newskill ในทักษะที่จำเป็นและเป็นที่ต้องการของตลาดตั้งแต่ก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ เช่น การฝึกอบรม/การฝึกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าและการให้บริการด้านสุขภาพ การสร้างความรู้ด้านการเงินและการดูแลสุขภาพ และ (๒) สร้างอาชีพจากความเชี่ยวชาญ ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมของผู้สูงอายุ อาทิ การเป็นที่ปรึกษา นักบัญชี นักกฎหมาย บุคลากรทางการแพทย์ ราษฎรชาวบ้าน และมัคคุเทศก์ท้องถิ่น รวมทั้งการส่งต่อองค์ความรู้แก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่

๑.๓ การพัฒนาระบบสนับสนุนให้ผู้สูงอายุเข้าถึงตลาดงานและช่องทางการสร้างรายได้ โดยมีมุ่ง (๑) พัฒนาแพลตฟอร์มกลางในการจับคู่งานสำหรับผู้สูงอายุ ผ่านการสร้างระบบนิเวศการทำงานอย่างครบวงจร ตั้งแต่การประเมินศักยภาพและประสบการณ์ในการทำงาน การพัฒนาและเพิ่มพูนทักษะ (reskill/upskill/newskill) การจัดหางานที่เหมาะสมกับศักยภาพและความต้องการของผู้สูงอายุ พัฒนาการจัดทำบัญชีผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนการสร้างกลไกสนับสนุนการทำงาน เพื่อให้ผู้สูงอายุเข้าถึงตลาดงานและสามารถพัฒนาเป็นกำลังแรงงานได้ตลอดช่วงชีวิต (๒) สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและระบบสนับสนุนที่จำเป็นสำหรับการเริ่มต้นและการต่อยอดธุรกิจ (๓) ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มอาชีพผู้สูงอายุ และการรวมกลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และ (๔) จัดหาช่องทางการจำหน่ายสินค้าและบริการ เช่น ตลาดนัดผู้สูงอายุ และแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ หรือเชื่อมโยงกับธุรกิจที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น เช่น การท่องเที่ยว ทัศนกรรมพื้นบ้าน และอาหารพื้นเมือง

ส่วนที่ ๒ : การผลิตสินค้าและบริการที่เหมาะสมและเป็นธรรมกับผู้สูงอายุ

๒.๑ การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการผลิตสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุ โดย (๑) พัฒนากลไกที่ช่วยให้ผู้ประกอบการ SMEs/SE/Startups เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างคล่องตัว (๒) ส่งเสริมให้สถาบันทางการเงินและหน่วยบ่มเพาะธุรกิจมีการสนับสนุนผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นธุรกิจจนถึงระยะขยายตัว (๓) ขยายสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุ (๔) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ รวมถึงการวิจัยทางการตลาด (market research) เพื่อสร้างนวัตกรรมในการ

ผลิตสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ พร้อมพัฒนากลไกการเก็บรวบรวม เผยแพร่ และการใช้ประโยชน์จาก ข้อมูลวิจัย และ (๕) สร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการเพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อห่วงโซ่คุณค่า (value chain) ในการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นมิตรและได้มาตรฐานสำหรับผู้สูงอายุ

๒.๒ การลดความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงสินค้าและบริการที่จำเป็นของผู้สูงอายุ โดยมี (๑) กำกับดูแล ราคาสินค้าและบริการที่จำเป็น อาทิ ยา เวชภัณฑ์ และบริการดูแลผู้สูงอายุ (๒) พัฒนาวัตถุกรรมทางสังคม ที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการที่จำเป็นได้ อาทิ ส่งเสริมการเข้าถึงระบบการเงินและการออม ที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ ปรับปรุงสิทธิประโยชน์ของกลไกธนาคารเวลาให้ผู้สูงอายุสามารถนำเวลาจากกิจกรรมจิตอาสา ที่สะสมไว้มาใช้แลกเป็นสินค้าและบริการได้ โดยส่งเสริมให้มีการสื่อสารอย่างทั่วถึงและดำเนินการในวงกว้าง และ (๓) ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับบริการสาธารณะที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุโดยตรง (touchpoint) อาทิ กลุ่มบริการสาธารณะ ร้านอาหาร และแผนกลูกค้าสัมพันธ์ ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการให้บริการผู้สูงอายุ

ส่วนที่ ๓ : การสร้างระบบนิเวศที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ

๓.๑ การสนับสนุนให้หน่วยงานท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาระบบนิเวศที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ โดย (๑) เร่งจัดทำข้อเสนอในการปรับแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการ บริหารงานท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการงบประมาณ การจ้าง บุคลากร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดบริการสาธารณะ โดยเปิดโอกาสให้ อปท. สามารถจัดซื้อบริการ ให้ผู้สูงอายุบนฐานต้นทุนที่จ่ายได้ อาทิ ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุระหว่างวัน (day care) และศูนย์ดูแลผู้สูงอายุแบบพักฟื้น (respite care) และ (๒) สร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรท้องถิ่นให้เห็นความสำคัญของการสร้างโอกาสใน เศรษฐกิจสูงวัย และสามารถเป็นที่ปรึกษาด้านผู้สูงอายุ (senior advisor) ให้แก่คนในท้องถิ่นได้

๓.๒ การสร้างเครือข่ายในการจัดบริการและดูแลผู้สูงอายุในชุมชนให้ได้มาตรฐาน โดย (๑) สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจเพื่อสังคม ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทีม บริการและกิจกรรมดูแลสุขภาวะของผู้สูงอายุในชุมชน (๒) ส่งเสริมให้อาสาสมัครในพื้นที่ ผู้สูงอายุ หรือผู้ดูแล ผู้สูงอายุในครอบครัวมีความรู้และสามารถนำมาพัฒนาเป็นอาชีพได้ (healthcare in family) และ (๓) ยกระดับ มาตรฐานการฝึกอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยอาจพัฒนาเป็นระบบการสะสมเครดิตชั่วโมงการฝึกอบรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่มีหลักสูตรอบรมผู้ดูแล ผู้สูงอายุ และการปรับปรุงมาตรการในการกำหนดค่าตอบแทนผู้ดูแลผู้สูงอายุให้เหมาะสม

๓.๓ การนำร่องพื้นที่ต้นแบบเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจสูงวัย โดย (๑) เร่งจัดทำข้อเสนอในการ ปรับปรุงการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) โดย กำหนดตัวชี้วัดการประเมินในส่วนของการบริการสาธารณะ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน และร่วมขับเคลื่อน เศรษฐกิจ ให้ครอบคลุมมิติการพัฒนาเศรษฐกิจสูงวัยที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ อาทิ การสนับสนุนกิจกรรม ที่ส่งเสริมการสร้างรายได้ที่เพียงพอแก่ผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้นำท้องถิ่นมีการดำเนินการเรื่องเศรษฐกิจสูงวัยและคุณภาพ ชีวิตของผู้สูงอายุ (๒) จัดทำฐานข้อมูลชุมชนแบบบูรณาการในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และองค์ความรู้ระหว่าง หน่วยงานในพื้นที่ เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถนำบทเรียนจากการพัฒนาไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบท

ของแต่ละชุมชน และ (๓) กำหนดกลไกขับเคลื่อนในระดับพื้นที่จากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของร่วมกัน อาทิ การให้คำปรึกษา การสนับสนุนข้อมูลการจ้างงานในพื้นที่ การอำนวยความสะดวกตามที่สูงอายุต้องการ และการช่วยเหลือในชีวิตประจำวัน

ส่วนที่ ๔ : การสื่อสารเพื่อสร้างพลังขับเคลื่อนในเศรษฐกิจสูงวัย

๔.๑ การยกระดับการสื่อสารจากการ “สร้างการรับรู้” ไปสู่การ “สร้างความตระหนัก” ทางเศรษฐกิจสูงวัย
โดย (๑) ส่งเสริมการสื่อสารให้คนทุกช่วงวัยและกลุ่มผู้สูงอายุตระหนักว่าผู้สูงอายุเป็น “วัยที่มีพลังและศักยภาพ” สามารถเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ผ่านช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงได้ง่ายทั้งช่องทางสื่อหลัก สื่อสังคมออนไลน์ และผ่านช่องทางการสื่อสารของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เช่น สภาองค์กรชุมชน วิสาหกิจชุมชน และอาสาสมัครประเภทต่าง ๆ ในชุมชน และ (๒) สื่อสารให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงโอกาสและสิทธิประโยชน์ในการจ้างงานผู้สูงอายุ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการจ้างงานและการดึงพลังของผู้สูงอายุสู่การขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม

๔.๒ การประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุ โดย (๑) จัดทำฐานข้อมูลที่ครอบคลุมสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุเพื่อใช้ในการเผยแพร่ และ (๒) ออกแบบช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ที่สอดคล้องต่อความต้องการและพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายทั้งผู้สูงอายุ ลูกหลาน และผู้ดูแล เพื่อสร้างการรับรู้ถึงผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมด้านสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุที่มีอยู่ในตลาด

๔.๓ การส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องในการเข้าถึงสินค้าและบริการของผู้สูงอายุ โดยป้องกันและคุ้มครองผู้สูงอายุจากการให้ข้อมูลที่บิดเบือนหรือไม่เป็นจริง พร้อมทั้งพัฒนากลไกป้องกันมิฉ้อโกงที่หลอกลวงผู้สูงอายุ เช่น การสร้างเครือข่ายอาสาสมัครในพื้นที่เพื่อเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย หรือการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย/มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการค้าขายและธุรกิจออนไลน์อย่างเป็นธรรม การสร้างสัญลักษณ์รับรองมาตรฐานสำหรับสินค้าและบริการที่เป็นมิตรและปลอดภัยต่อผู้สูงอายุ เพื่อสร้างความมั่นใจและกระตุ้นการตัดสินใจซื้อซึ่งจะนำไปสู่การเติบโตของเศรษฐกิจสูงวัย

มติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

๑. เห็นชอบกรอบทิศทางนโยบาย และสาระสำคัญประกอบกรอบทิศทางนโยบาย “การสร้างโอกาสในเศรษฐกิจสูงวัย” ตามที่เสนอมา
๒. ขอให้มีการรายงานผลการขับเคลื่อนมติสมัชชาสุขภาพและติดตามวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อพัฒนานโยบาย สาธารณะให้สอดคล้องกับสถานการณ์ใหม่ต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๐